

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 66 Ekim 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 66 October 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3645>

YEREL YÖNETİMLERDE ÇOCUK VE GENÇLERE YÖNELİK REKREASYON PLANLAMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: KARAMAN ÖRNEĞİ

A RESEARCH ON RECREATION PLANNING FOR CHILDREN AND YOUTH IN LOCAL GOVERNMENTS: KARAMAN SAMPLE

Elif AYDIN*
Sefa Şahan BİROL**

Öz

Toplumun geleceği açısından, çocukların ve gençlerin boş zamanlarını daha nitelikli geçirmeleri için doğru yönlendirilmeleri gerekmektedir. Toplumla hizmet sunan yerel yönetimlerin de bu işi planlama ve uygulama aşamasında üstlenmesinin daha verimli olacağı düşünülmektedir. Bu çalışma, Karaman ili bünyesinde bulunan yerel yönetimlerde çocuk ve gençlere yönelik rekreatif etkinliklerin planlanması ve planlanan hizmetin sunulması aşamasında hangi hususların ön planda bulundurulduğunun belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışma; Karaman Belediyesi, Karaman Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Karaman İl Sağlık Müdürlüğü ve Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ile sınırlandırılmış ve amaç kapsamında görüş bildirecek yetkililerle yürütülmüştür. Araştırma, nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma tasarımı çerçevesinde betimsel analiz yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel veri toplama teknikleri ile ele alınan bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır ve görüşmeciler tarafından hazırlanan sorular katılımcılara sözel olarak yöneltilmiştir. Yapılan tematik içerik kodlama sonrasında rekreatif etkinliklerin önemi, rekreatif faaliyetlerin planlanması, tesis kullanımı, rekreatif faaliyetlere katılım oranı ve kurumlarla işbirliği olmak üzere beş tema oluşturulmuştur. Sonuç olarak, katılımcıların görüşlerinden rekreatif etkinliklerin, çocuk ve gençlerin fiziksel ve sosyal gelişimi üzerinde olumlu katkılar sağlayacağı ve günümüz çağının sorunlarından biri haline gelen teknoloji bağımlılığını önleme de etkili olacağı bulgusu elde edilmiştir. Ayrıca, yerel yönetimlerde çocuk ve gençlere yönelik ayrı bir rekreatif planlamanın mevcudiyetiyle ilgili farklı görüşlerin olduğu, yerel yönetim kapsamında her kurumun rekreasyonel etkinliklerin sunumunda bir tesisinin olmadığı fakat farklı kurumlara ait tesislerin rekreatif hizmetlerin sunumunda kendilerine bir alternatif oluşturduğu da elde edilen başka bir bulgudur. Bunun yanı sıra, katılımcılar tarafından, aktivitelere katılım oranının yeterli ve yetersiz olarak değerlendirildiği ve tüm katılımcıların farklı kurumlarla işbirliğinin gerekliliği noktasında ortak görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Rekreasyon, Çocuk, Genç.

Abstract

For the future of society, children and young people need to be guided correctly in order to spend better quality leisure time. It is thought that the local administrations providing services to the society will be more efficient in the planning and implementation stage in undertaking this process. This study was carried out in order to determine the priorities in the planning and delivery of recreational activities for children and young people in the local administrations in the province of Karaman. In the line of this purpose; study was restricted with Karaman Municipality, Karaman Youth and Sports Provincial Directorate, Karaman Provincial Health Directorate and Karaman Family and Social Policies Provincial Directorate and study was conducted with official authorities who would give opinions within the scope of purpose. The research is a qualitative study. Descriptive analysis approach is adopted within the framework of qualitative research design. In this study, which was handled with qualitative data collection techniques, semi-structured interview technique was used and the questions prepared by the interviewer were directed to the participants verbally. After the thematic content coding, five themes were created such as importance of recreational activities, planning of recreational activities, use of facilities, participation rate in recreational activities and cooperation with institutions. As a result, it was found out from the participants' views that recreational activities will contribute positively to the physical and social development of children and adolescents and will be effective in preventing technology addiction which is one of the problems of today's age. It is also a finding that there are different opinions about the existence of a separate recreation planning for children and young people in local administrations. It is also a finding that not every institution has a facility for the presentation of recreational activities within the scope of local government, but the facilities of different institutions provide an alternative for the provision of local governments' recreational services. In addition, it was determined that the rate of to the participation of recreational services were evaluated such as sufficient and inadequate and all participants expressed a common opinion on the necessity of cooperation with different institutions.

Keywords: Local Governments, Recreation, Child and Youth.

* Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

** Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

1.GİRİŞ

Halka en yakın yönetim birimleri olan yerel yönetimler, küreselleşme ve yerelleşme kavramları ile incelenen süreçlerin de etkisiyle tüm dünyada önemini her geçen gün arttırmaktadır (Batal ve Tuğlu, 2018, 191). Kamu hizmetlerinin halka sunulması, sunulan hizmetlere halkın erişiminin sağlanması bakımlarından yerel yönetimler ilk aşamayı teşkil etmektedirler (Ökmen ve Özer, 2013, 17). Kent, birey hayatının başlangıcından sonucuna kadar hizmet verecek şekilde planlanmalıdır ve daha sağlıklı nesiller yetiştirebilmek için yerel yönetimlere büyük sorumluluklar düşmektedir (Çakırer, Özservet ve Boz, 2015, 791-793).

1989 yılında kabul edilen Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin 31.maddesinde, “çocuğun dinlenme, boş zaman değerlendirme, oynama ve yaşına uygun etkinliklerde bulunmasını, kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılımı” bir hak olarak tanımlanmaktadır (Başaran Uysal, 2015, 424). Ülkemizde yaş grubu olarak nüfusun üçte birlik diliminden fazlasını temsil eden çocuk grubu adına şehirde daha özenli ve kapsamlı bir çalışma yapılması gerektiği ortadadır. Çocuğun şehre katılımı söz konusu olduğunda, çocuğun yerel yönetim içerisinde bir yerinin olması da gerekmektedir (Çakırer Özservet, 2016, 791-793). Çocukların yanı sıra, yerel yönetimler, toplumun diğer kesimleri gibi gençleri de dikkate alarak onlara yönelik politika ve hizmet süreçlerini geliştirmek ve farklılaştırmakla sorumludur. Yerel yönetimlerin gençlerle ilgili politika ve hizmetleri tasarlarken gençlerin dinamikliğini, farklı sosyal ve ekonomik profilleri, engel ve zorlukların çeşitliliğini, yerel değerlerin zenginliğini ve bilimsel yaklaşımları göz önüne almaları, etkinliğin sağlanması için ön şart durumundadır (Oktay, 2017, 310). Çocuk ve gençler açısından bu etkinliğin sağlanmasında, yerel yönetimlerin üstlenmesi gereken sorumluluklarından bir tanesi de, bireylerin fiziksel, ruhsal, psikolojik ve sosyal gelişim, dinlenme, yaratıcılıklarını geliştirme ve sosyalleşme gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere rekreasyon program ve hizmetleri sunmak olmalıdır (Ağılönü, 2007, 21).

Rekreatif etkinlikler aktif ya da pasif, tek başına ya da grupla, genç-yaşlı, erkek-kadın, kapalı veya açık alanlarda herhangi bir zamanda yapılabilecek etkinlikler olduğundan dolayı insanların dinlenme, eğlenme ve gelişmelerini sağlayan ve kapsam alanı sınırsız her bireye her zaman ve her yerde hitap edebilecek etkinliklerdir. Bu sebeplerden dolayı boş zamanları değerlendirebilecekleri programlar ortaya koymak ülkemiz açısından da bir zorunluluktur (Tamer, 1998, 12). Tutarlı bir rekreasyon planlaması, insanların ihtiyaçlarını ön plana alan ve toplumdaki kişilerin değişik merak, yetenek ve değerler ile müşterek ilgileri yansıtılabilmelidir. Ancak, öncelikle böyle bir planlamanın gerekliliği, toplum ve yöneticiler tarafından kabul edilmelidir (Çubuk, 1984, Akt: Karaküçük, 2018, 134).

Çocuk ve gençlere yapılan yatırımların, toplumun daha sağlıklı bireylerden oluşmasında önemli bir adım olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, temel felsefesi bireylere hizmet sunmak olan yerel yönetimlerin de bu hususu göz önünde bulundurmaları önem arz etmektedir. Bu perspektiften bakıldığında çalışma, Karaman ili bünyesinde bulunan yerel yönetimlerde çocuk ve gençlere yönelik rekreatif etkinliklerin planlanması ve planlanan hizmetin sunulması aşamasında hangi hususların ön planda bulundurulduğunun belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

2.YÖNTEM

Yerel yönetimlerde çocuk ve gençlere yönelik rekreatif etkinliklerin planlanması ve planlanan hizmetin sunulması aşamasında hangi hususların ön planda bulundurulduğunu tespit etmek için yapılan bu araştırma nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma güçlü veri toplama yöntemlerine sahiptir ve zengin sonuçlara ulaşmada araştırmacıya önemli araçlar sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2013, 45). Araştırma deseni, olgu bilim (fenomenolojik) yaklaşımını içermektedir. Olgu bilim çalışmalarında genellikle belli bir olguya ilişkin bireysel algıların veya perspektiflerin ortaya çıkarılması ve yorumlanması amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2005, 40). Olgu bilim araştırmasında örneklem seçim ve uygulama stratejileri oldukça dar aralıktadır (Rolfe, 2006, 310).

2.1.Araştırma Grubu

Araştırmada seçilen konuyla ilgili doğrudan birinci elden verilerin toplanması gerektiğinden, araştırma probleminin özelliğine ve sahip olunan kaynakların sınırlılığına göre örneklem genişliği belirlenmiştir. Bu bağlamda, araştırmanın çalışma grubunu Karaman ilindeki; Karaman Belediyesi, Karaman Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Karaman İl Sağlık Müdürlüğü ve Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü bünyesinde görev yapan ve araştırma konusuyla ilgili görüş bildirecek gönüllü dört yetkili oluşturmaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama aracı olarak nitel araştırmalar için uygun olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmede kullanılan soru ve cevap yöntemi, veri toplarken bir ilişkiyi kurma ve veriye ulaşma yolu olarak nitelendirilebilir (Şimşek ve Yıldırım, 2011, 32). Görüşme sorularının hazırlanmasında, ilgili ulusal ve uluslararası alan yazın incelemesi yapılmış ve görüşme için düşünülen sorular oluşturulmuştur. Katılımcılarla gerçekleştirilmesi planlanan görüşmeler öncesinde, yetersiz sonuçlar elde edilme olasılığını ortadan kaldırmak, verilerin yanlış yorumlanması gibi hataları önlemek ve görüşme formunun geçerliliğini sağlayabilmek için pilot çalışma niteliğinde farklı mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Yapılan pilot çalışma akabinde yapılacak asıl görüşmedeki soru formuna son şeklinin verilmesini sağlayan düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme formunda, çocuk ve gençler açısından rekreatif etkinliklerin önemini, yerel yönetimlerde rekreatif faaliyetlerin planlanmasını, rekreatif faaliyetlerde kullanılan tesisleri, rekreatif faaliyetlere katılım oranını ve kurumlarla yapılan işbirliğini saptamaya yönelik sorulara yer verilmiştir.

2.3. Veri Toplama Süreci

Veriler toplanırken katılımcılara araştırmanın içeriği ve araştırmada katılımcı olarak neden kendilerinin seçilmiş oldukları açıklanmış, gönüllü olup olmadıkları sorulmuş ve çalışmada kişisel bilgiler hususunda gizlilik esasının geçerli olacağı vurgulanmıştır. Araştırmanın konusuna ilişkin fikirlerin ve algıların tespiti için dört farklı kurumda dört farklı katılımcıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcıların uygun olduğu günlerde ve kendi ofislerinde yapılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmelerin süresi ortalama 40 dakika ile sınırlandırılmıştır.

2.4. Veri Analizi

Araştırma verileri, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Betimsel analiz, elde edilen verilerin önceden belirlenen temalara/konulara göre kategorize edilmesidir. Dört basamaktan oluşur; betimsel analiz için çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır. Betimsel analizde asıl amaç olayı olduğu gibi özetlemek olduğu için alıntılara da yer verilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, 51). Bu çerçevede, araştırmanın analiz aşamasında temalar oluşturulmuş ve temaların alt kategorisinde katılımcıların görüşlerinden elde edilen alıntılara yer verilmiştir. Alıntılara yer verilirken katılımcıların kişisel bilgileri yerine (K1, K2, K3, K4) şeklinde kodlar kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Araştırma verileri değerlendirilirken katılımcıların bütün görüşleri değerlendirmeye dâhil edilmiştir.

Temalar ve Kodların Oluşturulması

Çalışmanın bu kısmında araştırma kapsamı içerisinde gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda oluşturulan temalara ve kodlara ait görüşmeci ifadelerine yer verilmiştir. Araştırma sonucunda, yetkililerin görüşlerinin analiz edilmesiyle (rekreatif etkinliklerin önemi, rekreatif faaliyetlerin planlanması, tesis kullanımı, rekreatif faaliyetlere katılım oranı ve kurumlarla işbirliği) olarak 5 farklı tema belirlenmiştir.

3.1. Rekreatif Etkinliklerin Önemi Teması

Katılımcıların rekreatif etkinliklerin çocuk ve gençler üzerindeki etkileri hususunda bilgi sahibi oldukları ve bu tür etkinliklerin olumlu çocuk ve gençler üzerinde olumlu etki yaratacağı düşüncesinde ortak görüş bildirdikleri belirlenmiştir.

Tablo 1. Rekreatif etkinliklerin önemi temasına ilişkin tablo

		TEMA		
		Rekreatif etkinliklerin önemi		
	KODLAR	KODLAR		KODLAR
		Fiziksel yönden	Sosyal yönden	
Katılımcı Kodları	K1	√	√	√
	K2	√	√	√
	K3	√	√	
	K4	√	√	

Fiziksel yönden

"Bence, fiziksel ve sosyal gelişim açısından son derece olumlu etkileri var. Karar verme, birlik olma, kendi becerilerinin, yeteneklerinin, ilgilerinin farkına varmaları, temel motorik özelliklerinin gelişmesi, iletişim becerilerinin gelişmesi, dikkat özelliğinin kazanılması gibi birçok olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum" (K3-19/08/2019).

Sosyal yönden

"Çocuk ve geçelerimizi bu konuda bilinçlendirmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Fiziksel gelişimlerinin sağlanmasının yanı sıra hayatlarını bu tür etkinliklerle yaşayan çocuk ve gençler yetiştikleri toplumu da farklılaştırıcaklardır. Daha farklı bir toplum kültürü oluşacaktır" (K4-21/08/2019).

Teknoloji bağımlılığını önleme

"Kesinlikle olumlu olacaktır. Çocuk ve gençleri teknoloji hastalığından uzak tutmak, daha aktif olmalarını sağlamak için bu tür etkinlikler yüzde yüz gerekli olup, özellikle cep telefonu ve dijital oyunlar baz alındığında rekreasyon aktiviteleri hem sağlık hem de sosyal gelişimlerine en doğru katkıyı sağlayacaktır" (K2-07/08/2019).

3.2.Rekreatif Etkinliklerin Planlanması Teması

Katılımcılardan ikisi kurumlarında rekreatif etkinliklerin planlanması aşamasında çocuk ve gençlere yönelik ayrı bir rekreatif faaliyet planlamasının yapıldığı yönünde görüş bildirirken bir katılımcı kısıtlı planlamaların olduğu ve bir katılımcıda herhangi bir planlamanın yapılmadığı yönünde görüş bildirmiştir. Planlamanın var olduğu yönünde görüş bildiren katılımcılar, planlanan ve uygulanan rekreatif etkinliklerde benzer aktivite çeşidi üzerinde beyanlarını sunmuşlardır.

Tablo 2. Rekreatif etkinliklerin planlanması temasına ilişkin tablo

	TEMA						
	Rekreatif etkinliklerin planlanması						
	KODLAR			KODLAR			
	Planlamanın mevcudiyeti			Planlamanın Çeşidi			
	Var	Kısıtlı	Yok	Sportif	Sosyo-kültürel	Mesleki	
Katılımcı Kodları	K1	√			√	√	√
	K2		√		√	√	
	K3	√			√	√	
	K4			√			

Planlamanın mevcudiyeti

"Maalesef yapılmıyor, dönem dönem Bakanlığımızca sunulan programlar doğrultusunda farkındalık oluşturmak adına etkinlikler düzenleniyor ancak sürekliliği olmuyor" (K4-21/08/2019)

"Çok ciddi planlamalar olmasa da, zaman zaman çocuk ve gençlerimize yönelik etkinliklerimiz oluyor" (K2-07/08/2019)

Planlamanın çeşidi

"13-18 yaş gurubu gençlerimizin birçoğu meslek liselerinde öğrenim alıyorlar. Bizde boş zamanlarında mesleklerine yönelik etkinliklere ağırlık veriyoruz. Bunun yanı sıra yüzme gibi sportif etkinliklere de yer veriyoruz, bu sportif etkinliklere çocuk grubumuzda dâhil oluyor. Çocuk gruplarımız için daha çok market gezisi, sinema, lunapark gibi sosyal ve kültürel etkinlikler ön planda" (K1-05/08/2019)

"Gençlik merkezimiz üzerinden, gençlik faaliyetleri adı altında özellikle 12-29 yaş gurubuna sunduğumuz birçok rekreatif etkinliğimiz oluyor. Robotik kodlama, el becerileri, gitar ve saz kursları, kara kalem, yağlı boya ve ebru çalışmalarının yanı sıra bir çok sportif etkinliğimizde var ancak 12 yaşın altındaki çocuklarımız için genellikle bireysel spor ağırlıklı rekreatif etkinlikleri organize ediyoruz" (K3-19/08/2019).

3.3.Tesis Kullanımı Teması

Katılımcılardan ikisi kurumlarında çocuk ve gençlere yönelik rekreatif faaliyetlerin düzenlenmesi adına her hangi bir tesisin mevcut olmadığı yönünde görüş bildirirken diğer iki katılımcı ise, çocuk ve gençlere yönelik rekreatif aktiviteler için kurumları dâhilinde tesisin var olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra farklı kurumların tesislerinden faydalandığı yönünde ortak görüş bildiren katılımcıların olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Tesis kullanımı temasına ilişkin tablo

		TEMA			
		Tesis kullanımı			
		KODLAR		KODLAR	
		Kuruma ait tesis kullanımı		Kurum dışı tesis kullanımı	
		Var	Yok	Var	Yok
Katılımcı Kodları	K1		√	√	
	K2	√			√
	K3	√		√	
	K4		√		√

Kuruma ait tesis kullanımı

“Belediyemize ait tesislerimizi etkin olarak kullanıyoruz. Kültür merkezimiz, park ve bahçelerimiz yani açık ve kapalı tüm tesislerimiz bu hizmetler doğrultusunda kullanılıyor” (K2-07/08/2019).

“Kurumumuzun bu tür etkinlikleri organize edecek tesisi bulunmamaktadır” (K4-21/08/2019).

Kurum dışı tesis kullanımı

“Bakanlığımız bu etkinlikler için kendi kurumumuza ait tesisler oluşturulmasını desteklemiyor. Çocuklarımızı ve gençlerimizi toplumdaki uzak tutmadan toplumla iç içe olmalarını sağlamak çok daha faydalı oluyor. Dolayısıyla, kamu veya özel tüm tesisler ihtiyaç dahilinde kullanılıyor” (K1-05/08/2019).

“Kurumumuza ait her tesis bu bağlamda her daim kullanılıyor. Ek olarak, üniversitenin ve Milli Eğitimin spor salonlarından da faydalanıyoruz” (K3-19/08/2019)

3.4.Rekreatif Faaliyetlere Katılım Oranı Teması

Katılımcılardan ikisi kurumları bünyesinde yapılan çocuk ve gençlere yönelik rekreatif faaliyetlere katılım oranının yeterli bulurken diğer iki katılımcı katılım oranının yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Her dört katılımcı da görüşlerini destekler şekilde farklı hususlara değinmişlerdir.

Tablo 4. Rekreatif faaliyetlere katılım oranı temasına ilişkin tablo

		TEMA		
		Rekreatif faaliyetlere katılım oranı		
		KODLAR		Duruma ilişkin nedenler
		Yeterli	Yetersiz	
Katılımcı Kodları	K1	√		İsteklilik oranının yüksekliği
	K2		√	Tanıtım yetersizliği/ ilgi eksikliği
	K3		√	Zaman ve para harcanmaması/ bilinçli olunmaması
	K4	√		Katılım kolaylığı

Yeterli

“Çocuk ve gençlere yönelik düzenlenen rekreatif faaliyetlere katılım oranı yüksek” (K1-05/08/2019).

Yetersiz

“Rekreatif faaliyetlere katılım oranı maalesef yeterli değil” (K2-07/08/2019).

Duruma ilişkin nedenler

“Bu konuda velilerin ufkunun çok açık olduğunu düşünmüyorum. Çok fazla talep var, evimden alacaksın, evime bırakacaksın gibi. Aile beklentileri çok yüksek ve bu tür organizasyonlar için hem zaman hem de para harcamak istemiyorlar” (K3-19/08/2019).

“Çocuk ve gençlere yönelik düzenlenmiş olduğumuz kısıtlı sayıdaki faaliyeti değerlendirsek katılımın yeterli olduğunu söyleyebilirim. Bu bağlamda organize etmiş olduğumuz yürüyüşlere katılım kolaylığının etkili olduğunu düşünüyorum” (K4-21/08/2019).

3.5.Kurumlarla İşbirliği Teması

Katılımcıların tümü projelerin var olması ya da sayısının artırılması hususunda farklı kurumlarla işbirliğinin gerekli olduğu noktasında ortak görüş bildirmişlerdir. Bu işbirliği çerçevesinde ilgili kurumların hangileri olabileceğine de ayrıca değinmişlerdir.

Tablo 5. Kurumlarla işbirliği temasına ilişkin tablo

		TEMA	
		Kurumlarla işbirliği	
		KODLAR	KODLAR
		Gerekli	Gerekli değil
		İlgili kurumlar	
Katılımcı Kodları	K1	√	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü/İl Milli Eğitim /Üniversite
	K2	√	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü/İl Milli Eğitim /Üniversite/Diyabet
	K3	√	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü/İl Milli Eğitim
	K4	√	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Üniversite, İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Gerekli

"İşbirliği olmadan bu tür organizasyonları gerçekleştirme şansımız yok" (K3-19/08/2019)

"İşbirliği bu işin verimini artırır" (K1-05/08/2019).

"Bu işe katkı yapacak herkesin, taşın altına elini sokması gerekir" (K2-07/08/2019).

İlgili kurumlar

"Kurumumuz adına öncelikli olarak işbirliğimiz olarak Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü var. Gençlik Merkezi organizasyonlarına çocuklarımız ve gençlerimiz yüksek oranla katılıyorlar. Onun haricinde özel spor okullarına da katılım sağlıyorlar. Bu bağlamda İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Üniversite ve Kültür Müdürlüğü işbirliği yapmak adına zaten gerekli özeni gösteriyorlar"(K1-05/08/2019)

"Örneğin "Yüzme Bilmeyen Kalmasın" projesini gerçekleştirmeye çalışıyoruz ama İl Milli Eğitim Müdürlüğü bu konuda bize destek vermeseydi katılımcı bulma konusunda çok büyük sıkıntılar yaşardık veya Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü bize destek olmasaydı Sevgi Evlerine, Huzur evlerine ulaşamazdık. Bu işbirliğinin mevcut şekliyle kalmaması lazım mutlaka daha da geliştirilmeli, tüm yerel yönetimler bu işbirliğine dahil olmalı"(K3-19/08/2019).

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Yerel yönetimler farklı hedef kitlelerine göre farklı programlar arayışı içinde olmalıdırlar (Tekin, Nebioğlu, Özdağ, Akçakoyun, Yaman, 2009, 850). Yerel yönetimlerin temel görevlerinden biri vatandaşlarının fiziksel gelişim, dinlenme, yaratıcılıklarını geliştirme ve sosyalleşme gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere rekreasyon program ve hizmetleri sunmak olmalıdır. Rekreasyona duyulan ihtiyaç, rekreasyon faaliyetlerinin kişisel ve toplumsal olarak sağladığı faydalardan ileri gelmektedir (Karaküçük, 1997, 60). Çalışma kapsamında katılımcılar rekreatif etkinliklerin çocuk ve gençlerin gelişimi üzerindeki etkilerini, fiziksel ve sosyal açılarından ele almışlardır. Katılımcıların çocuk ve gençlerin boş zamanlarını daha nitelikli geçirmelerinde ve gelişimlerinde rekreatif etkinliklerin gerekliliğinin farkında oldukları ve bu etkinliklerin kurumları adına sağlanması gerekliliğinde ortak düşünceye sahip oldukları söylenebilir.

Çalışma bulgumuzla paralellik gösteren mevcut farklı çalışmalar da, rekreatif etkinliklerin çocuk ve gençler açısından birçok yararını ortaya koymuştur. Çocukların ele alındığı bir araştırmada, fiziksel aktivite ile grupları organize etme becerisini daha da artırma, ebeveyn ve arkadaşlar arasında daha kolay iletişim kurma gibi durumlar arasında ilişki olduğu bulunmuştur (California State Parks, 2005, Akt; Yaman ve Arslan, 2009, 453). Cevahircioğlu (2007, 68) yaptığı araştırma sonucunda etkinliklerinin gençlerin psikososyal gelişimine katkı sağladığı ve sosyalleşmelerine yardımcı olduğu yargısına varmıştır. Olumsuz tutum ve davranışlardaki değişimlerde rekreasyon aktiviteleri önemli bir rol üstlenmektedir (Serçek ve Özaltaş Serçek, 2015, 18). Rekreatif etkinliklere yönelme, özellikle çocuk ve gençler açısından teknolojinin hızlı gelişiminin sonuçlarından biri olan hareketsiz yaşantının ve yalnızlaşmanın da önlenmesini sağlayacaktır. Katılımcılar rekreatif etkinliklerin önemine değinirken bu aktivitelerle teknoloji bağımlılığının önüne geçilebileceği yönündeki düşüncelerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların bu şekilde düşünmelerinin nedeni, teknolojinin kullanımı konusunda çocuk ve gençlerin ölçsüz ve kontrolsüz olabilmesiyle ve teknolojinin rekreatif faaliyetlere katılımı kısıtlayıcı bir unsur olmasıyla açıklanabilir. Mustafaoğlu ve Yasacı (2018, 57)'nin çalışma bulgularında, dijital oyun oynamanın çocuklarda, dijital oyun oynama bağımlılığı, anksiyete ve agresif tutum sergileme ve depresyon, asosyalleşme ve aile içi iletişimde azalma gibi ruhsal ve fiziksel sağlık sorunlarına neden olabileceği sonucuna varılmıştır. Bu sonuç çalışma bulgumuzu destekler niteliktedir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, gençlerin kendilerini tam anlamıyla özgürce geliştirmeleri amacı taşır. Sözleşme'nin 31. Maddesi çocuğun eğlenme, dinlenme, oyun oynama, toplumsal ve sanatsal yaşama katılma ve boş zamanlarını değerlendirme haklarını ele alır (Yardımcı, 2015, 57). Sözleşme maddesi gereğince, boş zamanların daha nitelikli geçirilmesi adına yerel yönetimlerce de sorumluluk hissedilmelidir. Yerel yönetimlerde rekreasyon bilincinin geliştirilmesi gerekliliği yapılan çalışmalarda vurgulanmıştır (Ağılönü ve Mengütay 2009, 174). Yerel yönetimler de kumu hizmetlerinin planlanmasında ve sunulacak hizmetlerin nitelik ve niceliğinin artırılmasında toplumdaki farklı kesimlerin ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır. Katılımcılar kendi kurumlarındaki hizmetleri değerlendirirken çocuk ve gençlere yönelik ayrı bir rekreatif planlamanın mevcudiyetiyle ilgili farklı görüşler ortaya koymuşlardır. Bu farklılık, hem merkezi yönetimdeki hem de yerel yönetimlerdeki hizmet anlayışının ve sunulacak hizmetlerdeki önceliklerin de farklı olduğunu düşündürmektedir. Oysaki, toplumun yapı taşı olan çocuk ve gençlere yönelik sunulacak hizmetlerin öncelikli olan hizmetler arasında olması gerekliliği üzerinde durulması yerel yönetimler için temel bir gerekliliktir. Sunulacak hizmetlerin planlama evresinin bu bakış açısıyla oluşturulması daha sağlıklı ve mutlu bir nesil yetiştirmek adına önem arz etmektedir. Karaküçük (2014, 80)'e göre boş zaman değerlendirme aktiviteleri, bireylerin etkinliklere katılmadaki amaç, istek ve zevklerine göre sınıflandırılmaktadır. Amaçlarına göre rekreasyonu; dinlenme, kültür, sanat, sosyal ilişki kurma, sportif ve turistik amaçlı boş zaman değerlendirme faaliyetleri olarak gruplanmıştır. Yerel yönetimlerde, planlanan rekreatif aktiviteler çocuk ve gençlerin ilgi alanlarına, fiziksel ve ruhsal gelişimlerine uygun olmalıdır. Çocuk ve gençlerin yerel yönetimler tarafından çeşitli aktivitelere yönlendirilmesinde bu hususların göz önünde bulundurulması, aktivitelerin çocuk ve genç üzerindeki olumlu etkilerini görmede temel noktadır. Katılımcılarda bu temel noktadan hareketle aktivitelerin planlanmasında çocuk ve gençlerin fiziksel ve ruhsal gelişimlerin dikkate alındığına ve gençlerin geleceğine katkı sağlayacak aktivite çeşitlerine yer verildiğine dair düşüncelerini aktarmışlardır.

Rekreatif aktivitelerin sunulması aşamasından önce planlamanın geniş bir perspektiften yapılması gerekliliği söz konusudur. Faaliyetlerin aktarımında tesisler en önemli unsurdur. Doğru ve yerinde tesisleşme ve bu doğrultuda rekreasyonel etkinliklerin sunulması, yerel yönetimden olan beklentiyi karşılayacaktır. Katılımcıların aktarımından elde edilen bulguya göre, rekreasyonel etkinliklerin sunumunda önemli bir yere sahip olan tesislerin mevcudiyetinin olduğuna ve olmadığına ilişkin görüşlerin yer bulduğu ve farklı kurumlara ait tesislerinde kurumlarına alternatif sağladığı yönündeki görüşlerin olması, tesislerin kullanımının önemini ortaya koyan ifadelerdir. Çünkü kurumlara ait tesislerin mevcudiyetinin gerekliliği sunulmak istenen hizmetle doğru orantılıdır. Ağılönü ve Mengütay (2009, 174)'ın yaptığı çalışmada, rekreasyonel etkinliklerin yeterince yapılamamasının nedenleri arasında tesislerin yetersizliği gösterilmiştir. Bu sonuç, bulgunun yorumunu destekler niteliktedir.

Boş zamanları değerlendirmede rekreasyonel aktiviteler yaşantının önemli bir parçasıdır. Rekreasyonel etkinliklere katılımın sağlanması için ve gerekli katılımın gerçekleşmesine engel teşkil eden faktörlerin ortadan kaldırılmasında yerel yöntemler öncü olmalıdırlar. Çalışma kapsamındaki katılımcılar kurumlarının amaç ve hedefleri doğrultusunda gerçekleştirilen bu tür aktivitelere katılım oranını yeterli ve yetersiz olarak değerlendirmişlerdir. Yeterli bulan katılımcılar bunun nedenini istekli olma ve katılım kolaylığı ile ifade ederken, yetersizliğin nedenini ise; ilgi eksikliği, zaman ve para harcanmak istenmeyişi, tanıtım yetersizliği ve bireylerin bu konuda bilinçli olmayışıyla açıklamışlardır. Karaküçük ve Gürbüz (2007, 107) de, rekreasyonel etkinliklere katılımın birey üzerindeki olumlu katkılarına rağmen bireylerin değişik sebepler nedeniyle kendileri için oldukça önemli olan bu tür etkinliklere katılmadıkları ya da çeşitli engeller nedeniyle katılmadıklarını belirtmiştir. Yerel yönetimlerin yönlendirici olması, boş zaman etkinliklerini değerlendirmede eğitici bilgilerin sunulmasıyla çocuk ve gençlerin bu konuda bilinçlendirilmesi, aktiviteler planlanırken çocuk ve gençlerin ilgi ve isteklerinin ön planda tutulması ve bu konuda farkındalık yaratma adına gerekli olan çalışmaların yapılması, rekreasyonel etkinliklere katılımın sağlanması noktasında etkili bir yol olarak görülmektedir.

Ülkemizde maalesef kamu ve yerel yönetimlerin boş zaman ve rekreasyonel faaliyetlere yönelik yatırımları hem toplumsal yaygınlık hem de program çeşitliliği olarak yetersiz kalmaktadır. Özellikle yerel yönetimlerin boş zaman ve rekreasyon faaliyetlerine vermiş olduğu finansal destek yeterli değildir (Şimşek, 2016, Akt; Başarangel ve Öztürk, 2017, 54). Katılımcıların tümü rekreasyonel aktivitelerle ilgili projelerin var olması ya da sayısının artırılması hususunda farklı kurumlarla işbirliğinin gerekli olduğu noktasında ortak görüş bildirmişlerdir. Hizmetlerin eksiksiz ve daha verimli olabilmesi için farklı kurumlarla işbirliği yapılarak ortak bir amaç doğrultusunda hareket edilmesi, toplum içerisinde yer alan çocuk ve gençlerin de

gözetilmesi anlamını taşımaktadır. Hedef kitleye ulaşma ve çeşitliliğin sağlanmasında işbirliği ön planda tutulmalıdır.

Sonuç olarak, rekreatif etkinliklerin, çocuk ve gençlerin gelişimi üzerindeki öneminin, fiziksel ve sosyal açılarından değerlendirildiği ve günümüz çağının sorunlarından biri haline gelen teknoloji bağımlılığını önleme de etkili olacağı bulgusu elde edilmiştir. Ayrıca, yerel yönetimlerde çocuk ve gençlere yönelik ayrı bir rekreatif planlamanın mevcudiyetiyle ilgili farklı görüşlerin olduğu, yerel yönetim kapsamında her kurumun rekreasyonel etkinliklerin sunumunda bir tesisinin olmadığı fakat bunun yanı sıra farklı kurumlara ait tesislerin alternatif oluşturduğu da elde edilen başka bir bulgudur. Bunun yanı sıra, katılımcılar tarafından, aktivitelere katılım oranının yeterli ve yetersiz olarak değerlendirildiği ve tüm katılımcıların farklı kurumlarla işbirliğinin gerekliliği noktasında ortak görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Ağılönü, Ali (2007). *Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Hizmetleri ve Model Belirleme (Fethiye Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul, 21.
- Ağılönü, Ali; Mengütay, Sami (2009). Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 174.
- Başaran Uysal, Arzu (2015). Çocuk Oyun Alanlarının Geliştirilmesinde Bir Yerel Katılım Deneyimi. *MEGARON*, 10(3), 424.
- Başarangel, İlke, Öztürk, Handan (2017). Terapatik Rekreasyon Amaçlı Aktiviteler ve Turistik Gezilerin Değerlendirilmesi: Kırklareli İli Örneği. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 4 (4), 54.
- Batal Salih, Tuğlu Kubilay (2018). Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Çok Düzlemli Yönetişim ve Kent Diplomasisi Bakımından Değerlendirilmesi. *Tesam Akademi Dergisi*, Yerel Yönetimler Özel Sayısı, 191.
- Cevahircioğlu, Burak (2007). *Efes İle İlk Adım Basketbol Okulları’ Projesine Katılan 9-15 Yaş Grubu Çocukların Rekreasyon Aktivitelerine Katılımlarının Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticili Anabilim Dalı, Konya.
- Çakırer Özservet, Yasemin (2016). İstanbul Bütününde Yerel Yönetimlerin Stratejik Planlama Anlayışının Çocuk Üzerinden İrdelenmesi, II. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi, Küresel ve Yerel Arasında Kentler: Stratejiler, Fırsatlar ve Sorunlar, Bildiriler Kitabı, İstanbul, 791-793.
- Çakırer Özservet, Yasemin, Boz, Semra (2015). Çocuk Dostu Esenler Ve Yerel Yönetim İlişkisi, *Şehir Düşünce Merkezi Şehir Yayınları*, İstanbul, 92-93.
- Karaküçük, Suat (1997). *Rekreasyon Boş zamanları Değerlendirme Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma*. Ankara: Seren Ofset.
- Karaküçük, Suat (2014). *Rekreasyon Boş Zaman Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, Suat (2018). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, Suat; Gürbüz, Bülent (2007). *Rekreasyon ve Kent(l)ileşme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Mustafaoğlu, Rüstem; Yasacı, Zeynal (2018). Dijital Oyun Oynamanın Çocukların Ruhsal ve Fiziksel Sağlığı Üzerine Olumsuz Etkileri. *Bağımlılık Dergisi*, 19(3), 57.
- Oktay, Tarkan (2017). Gençliğe Yönelik Politika Ve Uygulamalarda Yerel Yönetimlerin Rolü, *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 310.
- Ökmen, Mustafa; Özer, Buğra (2013). Türkiye’de Yerel Yönetimler: Yapısal-İşlevsel Görünüm, Sorunlar ve Arayışlar. *Türk Dünyasında Yerel Yönetimler içinde*, İstanbul: Türk Dünyası Belediyeler Birliği Yayınları.
- Rolfe, Gary (2006). Validity, Trustworthiness And Rigour: Quality And The Idea Of Qualitative Research. *Journal of Advanced Nursing*, 53(3), 310.
- Serçek, Sadık; Özaltaş Serçek, Gülseren (2015). Serbest Zaman Etkinlikleri Olarak Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılımları ve Sosyalleşmeleri Arasındaki İlişki. *Akademik Bakış Dergisi*, (51), 18.
- Şimşek, Hasan., Yıldırım Ali. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tamer, Kenan. (1998) *Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Liderlik Eden Antrenörlerin Lider Davranış Boyutları*. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Tekin, Ali; Nebioğlu, Fatma; Özdağ, Selçuk; Akçakoyun, Fahri; Yaman, Çetin (2009). Turizm Destinasyonunda Bulunma Kriterine Göre Belediye Rekreasyon Hizmetlerinin Karşılaştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 850.
- Yaman, Metin., Arslan, Sibel (2009). Çocuk ve gençlik suçlarının önlenmesinde rekreatif sporlar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 453
- Yardımcı, Esra Uslu. (2015). Gençlik Romanlarındaki Karakterlerin Boş Zamanlarını Değerlendirme (Rekreasyon) Etkinlikleri Üzerine Bir İnceleme, *Kültür Evreni*, (25), 57.
- Yıldırım, Ali., Şimşek, Hasan (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, Ali., Şimşek, Hasan (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.